

DATOS IDENTIFICATIVOS

A educación física como medio de interdisciplinaridade

Materia	A educación física como medio de interdisciplinaridade			
Código	P02G120V01941			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Varela Martínez, Silvia			
Profesorado	Varela Martínez, Silvia Vila Suarez, Maria Elena			
Correo-e	silviavm@uvigo.es			
Web				
Descrición	Materia enfocada a traballar diferentes contidos do grado de Educación Infantil a través da motricidade xeral			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física
C58	Coñecer o currículo escolar da educación física
C59	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola
C60	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes

C61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Saber promover a adquisición de hábitos ao redor da autonomía e relación interdisciplinar dos fenómenos motores.	A1	B2	C57	D1
	A2	B5	C58	D2
	A4	B11	C60	D6
		B12	C61	D7
				D8
				D10
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D21

O alumnado deberá acadar os seguintes resultados

Adquirir coñecementos que permitan:

- Empregar as achegas teóricas da socioloxía como ferramenta de análise e comprensión da realidade.
- Analizar a educación como un feito social e como unha institución básica na sociedade actual. Analizar as súas funcións sociais, as súas transformacións e conflitos.
- Coñecer a evolución da institución familiar, os diferentes tipos de familias, os diferentes estilos de vida e de educación; ver a educación dende a perspectiva familiar para poder intereactuar eficazmente coas familias
- Comprender as demandas institucionais da educación no contexto actual: familias, relacións de xénero, relacións interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, desigualdade, segregación, discriminación, inclusión e exclusión social, desenvolvemento sostible.
- Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías, así como dos cambios nas relacións de xénero e interxeracionais.
- Poder desenvolver e avaliar as accións dentro e fóra do centro educativo destinadas á formación cidadá.
- Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos, nomeadamente aqueles máis profundos como os que se relacionan coa estrutura social e as transformacións sociais, e tamén con fenómenos máis conxunturais ou específicos como a evolución da economía e do mercado de traballo.

Adquirir destrezas metodolóxicas que permiten desenvolver os puntos anteriores a través do traballo guiado ou autónomo, individual e en equipo como:

- Aprender a seleccionar e xerarquizar a información
- Planificar o traballo
- Acadar metas concretas
- Establecer obxectivos e medios
- Avaliar custos e posibles limitacións do traballo de investigación empírica
- Capacidade para redifinir obxectivos ou medios se estes non se axustaren aos fins establecidos
- Analizar os resultados e o proceso de investigación
- Sistematizar e presentar oralmente e por escrito os contidos previstos

Adquirir destrezas tecnolóxicas:

- Coñecer e aplicar as ferramentas básicas de informática e audiovisual (procesador de texto, power point, folla de cálculo, acceso a internet, programas multimedia e gravación de voz ou vídeo)
- Traballar con fontes e bases de datos estatísticos
- Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación
- Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural

Adquirir destrezas lingüísticas:

- Comprensión de textos complexos
- Expresión escrita, comunicación oral en público, emprego de linguaxe inclusiva
- Capacidade para facerse entender oralmente e por escrito
- Resumir e articular información complexa ou de fontes diferentes

Adquirir destrezas sociais que permitan desenvolver tarefas colaboradoras:

- Capacidade de escoitar e comprender aos demais
- Capacidade de captar a atención do público receptor
- Capacidade para adaptarse á axenda de traballo para cumprir obxectivos
- Capacidade para organizar, adaptar ou reorganizar o traballo
- Capacidade para asumir a responsabilidade propia e do grupo

Ser capaz de crear, seleccionar e avaliar tarefas físico-motrices e promover a aprendizaxe a través de actividades con sentido e relación interdisciplinar.	A1	B1	C58	D1
	A2	B2	C59	D2
	A3	B4	C60	D7
		B10		D8
				D12
				D14
				D15
				D16
				D18
				D19
				D21
				D22

Deseñar actividades físicas, lúdicas e motrices interdisciplinares encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motrices seguras e saudables.

A1 B2 C57 D1
A4 B4 C58 D2
B5 C60 D8
B10 C61 D9
D10
D12
D14
D15
D16
D17
D18
D21
D22

Ser capaz de crear e manter liñas e lazos de comunicación coordinados coas familias para incidir máis eficazmente nos procesos educativos interdisciplinares referidos ao xogo e movemento.

A3 B4 C57 D6
A5 B5 C58 D7
B8 D10
B12 D12
D14
D15
D17
D19
D21
D22

Contidos

Tema

BLOQUE TEMATICO1. A motricidade como ferramenta e nexo interdisciplinar.

Introdución e conceptos. A complexidade. A Educación Física e a motricidade.

A interdisciplinariedade. Transferencia e enfoque globalizador.

Ambitos de experiencia na Educación primaria. Areas e a súa relación coa E.F.

BLOQUE TEMATICO 2. Metodoloxía para a integración de contidos motrices interdisciplinares.

Programación da E.F. medios e métodos.

A E.F. no currículo de Primaria. Proxecto Educativo e Proxecto Curricular.

O papel activo do alumno na aprendizaxe interdisciplinar.

Contidos guía. Psicomotricidade, Xogo en E. Primaria e Pre-deporte.

BLOQUE TEMATICO 3. Actividades físicas interdisciplinares. Propostas e recursos prácticos

Actividades interdisciplinares. Traballo con proxectos.

Temas transversais en Educación Primaria.

Propostas e recursos prácticos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	0	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	40	60
Sesión maxistral	20	0	20
Obradoiros	10	4	14
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	8	10	18
Presentacións/exposicións	4	3	7
Debates	4	4	8
Prácticas en aulas de informática	2	0	2
Observación sistemática	0	1	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	0	4
Traballos e proxectos	10	0	10
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Actividades introductorias	Actividades introductorias
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación de casos de aula concretos
Sesión maxistral	Transmisión e análise do coñecemento teórico
Obradoiros	Traballo cooperativo -grupos pequenos- de integración teórico práctica
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Traballo individual autónomo
Presentacións/exposicións	Demostración ao grupo de clase de traballos
Debates	Discusion argumentada sobre partes do programa
Prácticas en aulas de informática	Procura e practica con recursos TIC

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento dds traballos propostos
Obradoiros	Actividades grupais centradas na relación teórico-práctica, traballo en equipo e no descubrimento guiado.
Prácticas en aulas de informática	Uso de recursos informáticos para a búsqueda de información sobre diferentes temas
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Elaboración de traballos grupales e individuais

Avaliación

Descrición		Cualificación		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Tarefas individuais.	10	A2 A3 A4	B8 B10 B12	C60	D1 D6 D7 D8 D14 D15 D16 D17 D18
Presentacións/exposicións	Elaboración e presentación dun traballo grupal	40	A1 A2 A4	B1 B2 B4 B5 B10	C58 C59 C61	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D10 D12 D15 D17 D18 D19 D22
Observación sistemática	Cualificación de asistencia, participación e resultados	15	A2 A3	B5 B10	C61	D1 D6 D14 D21
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tarefas cooperativas	10	A2 A3 A5	B8 B11	C59	D1 D9 D12 D14 D18 D22

Traballos e proxectos	Entrega de traballos	10	A5	B8 B12		D14 D15 D21 D22
Probas de resposta curta	Exame Final da materia. En forma mixta, test, preguntas e exercicios supostos.	15	A1 A3 A4	B1 B2 B11	C57 C61	D6 D16 D17 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

É necesario sacar un 5 no exame e na unidade didáctica para poder sumarse a nota dos diferentes apartados.

Os alumnos que non cumpran coa asistencia (80%) e participación en clase terán necesidade de realizar unha proba final que incluíra o total dos contidos (50% teóricos e 50% prácticos), e os distintos aspectos metodolóxicos.

Na segunda convocatoria mantéñense as notas dos diferentes apartados.

Para a convocatoria extraordinaria realizarase un exame cuxo valor é o 100% da nota.

As datas dos exames poden consultarse na web da facultade de Ciencias da Educación e do Deporte, no apartado de Organización Académica: <http://feduc.webs.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

DÍEZ NAVARRO, M.C., **Proyectando otra escuela. Trabajando por Proyectos en la Educación Infantil**, De la Torre, Gil, P., **Metodología de la Educación Física en Educación Infantil.**, Wanceulen. Sevilla,
IBÁÑEZ SANDÍN, C., **El proyecto de educación infantil y su práctica en el aula**, La Muralla,
LÓPEZ PASTOR, VM. (Coord.), **La educación Física en educación infantil: una**, Madrid: Miño y Dávila.,
VARIOS, **La educación física desde una perspectiva interdisciplinar**, Ed. Graó. Barcelona.,
ZABALA, A., **Enfoque globalizador y pensamiento complejo: una respuesta para la comprensión e intervención en la realidad.**, Ed. Graó. Barcelona.,

Bibliografía complementaria:

Coll C y otros. (1995) Necesidades educativas especiales y aprendizaje escolar. Editorial Alianza Psicología.

Piaget J (1981). El nacimiento de la inteligencia en el niño. Editoria Ábaco.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Actividade física e diversidade na educación infantil/P02G110V01929

Xogo na educación infantil/P02G110V01912

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Seguridade e hábitos saudables a través da educación física/P02G110V01925

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Desenvolvemento motor/P02G110V01202

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/P02G110V01102

Actividade física e diversidade na educación infantil/P02G110V01929